

Foto: Olle Waktel

2024-04-29 07:30 CEST

Utredningen av Stena Scandica visar på stort behov av tidig samverkan mellan aktörer

Branden på passagerarfartyget Stena Scandica och efterföljande händelseutveckling på Östersjön 2022 kom att beröra flera myndigheter och olika delar av samhällets räddningsresurser. MSB:s utredning visar på stort behov av tidig samverkan och proaktivitet mellan aktörer.

Vid lunchtid den 29 augusti 2022 uppstod en brand på passagerarfartyget Stena Scandica. Fartyget blev delvis rökfyllt och var strömlöst i omgångar.

Fartyget gick inte att styra eller navigera. Stena Scandica drev i sex timmar i hårt väder i riktning mot Fårö, norr om Gotland. Någon kilometer kvar till Fårö kom motorerna igång igen.

Omkring 300 personer fanns ombord och fick samlas ute på däck i flytvästar. En evakuering förbereddes och ett 30-tal barn och äldre evakuerades på kvällen med helikopter. Det var höga vågor och kraftig vind, därför användes inte livbåtar. Till slut lyckades personal ombord få igång maskinerna igen och fartyget kunde sakta gå för egen maskin mot Nynäshamn med kvarvarande passagerare ombord. Trots flera allvarliga situationer under eftermiddagen och kvällen, avlöpte händelsen förhållandevis väl.

Stort behov av tidig samverkan och proaktivitet vid komplexa händelser mellan aktörer

[MSB:s utredning av händelserna på Stena Scandica](#) visar på stort behov av tidig samverkan, informationsdelning och proaktivitet vid komplexa händelser mellan aktörer. Olika aktörer behöver snabbt bli aktiverade och sedan tidigt få en uppdaterad samlad lägesbild. Eftersom MSB arbetar med utveckling av ledning och samverkan för kommunal och statlig räddningstjänst bedömdes det värdefullt att ta tillvara på erfarenheter från händelsen genom en olycksutredning.

- Tveka inte att inleda samverkan tidigt vid komplexa händelser och vänta inte på att "någon annan" ska initiera. Att någon aktör sätter igång en snabb, fungerande samverkan vid en händelse, innebär inte att någon annan övertar ledning eller någon enskild aktörs ansvar eller mandat, utan ska syfta till att samordning och gemensam inriktning ska åstadkommas utifrån den aktuella situationen och behoven, säger Henrik Larsson, enhetschef vid enheten för ledning och räddningstjänst under höjd beredskap, på MSB.

Han fortsätter:

- För att samverkan mellan myndigheter ska kunna fungera på ett tillfredsställande sätt bör förutsättningar finnas för att samverkan ska kunna ske på alla nivåer. Det finns fortsatt behov att utveckla samverkan mellan statliga, regionala och kommunala aktörer vid större olyckor och händelser. Tidig samverkan och proaktivitet vid komplexa händelser behövs.

Syftet med olycksutredningen

MSB:s utredning har fokus på ledning och samverkan mellan olika räddningstjänstaktörer. Syftet med utredningen var att ta fram ett underlag som kan användas för utveckling av ledning och samverkan vid flera samtidigt pågående räddningsinsatser vid en händelse i statlig och kommunal räddningstjänst. Dessutom finns möjlighet att sätta räddningsinsatserna i ett större samhällsperspektiv där många andra samhällsaktörer vidtar åtgärder. Utredningen tar inte upp orsaken till branden eller hur de räddningsinsatserna tekniskt genomfördes.

MSB:s utredning visar på följande slutsatser

- Ett första formellt samverkansmöte för att skapa en samlad lägesbild borde ha initierats tidigare. Händelsen startade kl. 12.15 och ett första samverkanmöte hölls kl. 20.00.
- I en händelse med så många inblandade aktörer som denna, bör länsstyrelsen tidigt och på eget initiativ kalla till samverkansmöte.
- Acceptans för ett proaktivt förhållningssätt måste finnas i hela det svenska beredskapssystemet.
- Kontaktvägarna har inte alltid gått via den övergripande ledningen (i den kommunala räddningstjänstorganisationen) vilket har resulterat i att informations- och beslutsvägar har förbigåtts.
- Kommunal räddningstjänst behöver utveckla sitt proaktiva tänkande och agerande vid komplexa händelser. Särskilt då de inträffar, eller riskerar att inträffa, på platser där det är svårt eller tar tid att få fram resurser.
- Det är av största vikt att förhållningssätt, arbetssätt, rutiner och så vidare, utvecklas för att uppfylla syftet med räddningsledningssystem. Det är också viktigt att alla som arbetar i räddningsledningssystemens olika delar får fortbildning så att de har den kunskap och kompetens som krävs för att verka inom det.
- En samverkansperson är en roll som kan användas i större utsträckning av landets kommunala räddningstjänster, både vid pågående händelser och i ett proaktivt syfte för att skapa bättre förutsättningar för den egna organisationen och de samverkande parterna att tolka sina uppdrag.

MSB ser det som värdefullt att ta tillvara på erfarenheter från olycksutredningen i fortsatt utveckling av samverkan och ledning för kommunal räddningstjänst och vid ledning av samtidiga räddningsinsatser i

statlig och kommunal regi.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, har till uppgift att utveckla och stödja samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Vi bidrar till att samhället förebygger händelser och att vi är beredda när de inträffar. När en allvarlig olycka eller kris inträffar ger vi stöd. Vi ska också se till att samhället lär sig av det inträffade.

Kontaktpersoner

MSB:s presstjänst

Presskontakt
press@msb.se
010-240 44 44

Anna Wennerström

Presskontakt
Pressansvarig
anna.wennerstrom@msb.se

Elin Bohman

Presskontakt
Pressekreterare
press@msb.se